

**Comisia agricultură
și industrie alimentară**

RAPORT

asupra audierii cu genericul „Controlul privind importul
și comercializarea produselor alimentare ce conțin organisme
modificate genetic în perioada 2016-2019”

În temeiul articolului 27 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996 și în conformitate cu Planul de acțiuni al Comisiei pentru sesiunea de toamnă, anul 2019, Comisia agricultură și industrie alimentară în cadrul ședinței din 25 septembrie 2019, a organizat și desfășurat audieri cu genericul „Controlul privind importul și comercializarea produselor alimentare ce conțin organisme modificate genetic în perioada 2016-2019”

Pentru prezentarea informațiilor solicitate au fost invitați reprezentanți ai Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, Agenției Naționale pentru Sănătate Publică și Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței. Din motive necunoscute ultima nu a dat curs invitației.

Reprezentanții Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, în informația prezentată au punctat că cadrul normativ existent privind securitatea biologică în Republica Moldova, regimul de reglementare, măsurile științifice și tehnice a activităților legate de organismele modificate genetic menite să asigure desfășurarea în condiții de securitate biologică reprezintă unicul instrument la moment care guvernează acest domeniu specific. Actele de bază pe domeniul supus examinării sunt:

- Legea nr.1381/2002 pentru ratificarea Protocolului de la Cartagena privind biosecuritatea la Convenția privind diversitatea biologică;

- HG nr.197/2003 despre desemnarea autorității naționale responsabile de legătură cu Secretariatul Protocolului de la Cartagena privind biosecuritatea la Convenția privind diversitatea biologică;

- Legea nr.755/2001 privind securitatea biologică, în vigoare 13.06.2003, ultima modificare Legea nr.280/2007, în vigoare din 30.05.2008;

- HG nr.603/2003 cu privire la Comisia Națională pentru Securitatea Biologică, în vigoare 30.05.2003, ultima modificare HG nr. 189/2018, în vigoare 02.03.2018;

- HG nr.1153/2003 despre aprobarea Regulamentului privind autorizarea activităților legate de obținerea, testarea, utilizarea și comercializarea organismelor modificate genetic, în vigoare 10.10.2003, ultima modificare HG nr.1156/2010, în vigoare 21.12.2010;

Totodată au relatat, că pe parcursul perioadei solicitate de către Comisia Națională pentru Securitatea Biologică au fost autorizate în vederea importului din Uniunea Europeană și Ucraina doar șrotul modificat genetic în calitate de furaj următorii agenți economici:

„Safmadora-Grup” S.R.L., s. mun. Chișinău, str. Valea Bîcului 5/1 ;

S.A. „Mărculești-Combi”, or. Mărculești, Florești ;

S.R.L. „Alionexagro”, s. Cineșeuți, raionul Rezina;

S.R.L. „SC „Vadcom Prim” S.R.L”, s. Bănești, raionul Telenеști.

„VSG Bussines Grup” S.R.L.;

S.C. „Vadcom Prim” S.R.L.;

S.R.L. „AGROREAL”;

„AVICOLA MOLDOVA” S.R.L.;

S.R.L. „FORTRADE”;

S.C. „ROM-Cris” S.R.L.;

SRL „Bioline-Product”

În contextul armonizării legislației Republicii Moldova cu Uniunea Europeană în baza Acordului de Asociere, au menționat despre inițiativa Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului privind promovarea proiectului de Lege privind OMG și proiectul de Lege privind utilizarea în condiții de izolare a microorganismelor modificate genetic, precum și a cadrului secundar în acest domeniu specific.

Reprezentanții Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor au informat audiența că Catalogul Soiurilor de Plante al Republicii Moldova (Catalog) nu conține soiuri modificate genetic. Totodată Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante nu deține capacități pentru depistarea în condiții de laborator la prezența OMG în soiurile testate. Prin Hotărârea Guvernului nr. 43 din 15.01.2013 privind testarea și admiterea soiurilor în Catalog este prevăzut, că autorul prezintă declarația privind lipsa OMG.

De asemenea au relatat că, în Republica Moldova laboratorul de biologie moleculară din cadrul Î.S. „Laboratorului Fitosanitar Central” are obținută acreditarea națională pentru încercarea „Determinarea OMG în soia, produse de soia sau care conțin soia” și analogic la porumb și rapiță, și urmează a fi extinsă capacitatea analitică pentru determinarea organismelor modificate genetic utilizând tehnica PCR asupra altor produse.

Oficialii au menționat că conform prevederilor Legii privind securitatea biologică nr.755 /2001, articolul 24, alin. (1) lit. „c)... se consideră că produsul conține OMG sau produse rezultate din astfel de organisme în cazul în care conținutul lor este de cel puțin 1%, iar pentru semințe 0,3% din masa totală a lui.”, în țară sunt importate cantități considerabile de șrot de soia (0,9% modificat genetic), care contribuie în mare măsură la asigurarea cu furaje a complexelor zootehnice, în deosebi a fabricilor avicole.

Prin interzicerea categorică, neavând mecanisme de control, va fi imposibil de stopat fluxul de OMG care ar putea penetra piața internă.

Totodată, conform prevederilor Legii nr.235/2011 privind activitățile de acreditare și evaluare a conformității art.25 alin.(1) „...Persoana responsabilă de plasarea pe piață a produselor este producătorul, reprezentantul lui autorizat, importatorul, distribuitorul sau oricare altă persoană fizică sau juridică ce practică activitate de întreprinzător.” Și alin. (5) Conformitatea produselor din domeniile necuprinse în anexa nr. 3 cu cerințele esențiale stabilite pentru produsele respective în reglementările tehnice aplicabile poate fi atestată prin certificate de conformitate, prin certificate și/sau rapoarte de inspecție, prin rapoarte de încercări, emise de organisme de evaluare a conformității acreditate, precum și *prin declarații pe propria răspundere, emise de către producător sau reprezentantul său autorizat.*”

Așadar, în prezent nu este o cerință obligatorie prin care ANSA să solicite agentului economic să prezinte avizul Comisiei Naționale pentru Securitate Biologică.

În baza celor relatate mai sus și a faptului că țara noastră până în prezent nu dispune de un laborator care ar furniza rezultate valide referitoare la identificarea calitativă și determinarea cantitativă a OMG la importul produselor alimentare și furajelor de toate tipurile și varietățile, în scopul excluderii plasării pe piața internă a produselor OMG neverificate, este stringentă crearea și acreditarea unui laborator național de referință. În lipsa unui astfel de laborator specializat acreditat, prevederile noului proiect de Lege privind asigurarea inofensivității produselor alimentare, ocrotirea sănătății populației și protecția intereselor consumatorilor, precum și elaborarea unor măsuri de neadmitere a plasării pe piață a produselor alimentare și a materialelor în contact cu produsele alimentare, care prezintă pericol pentru sănătatea omului, rămân irealizabile.

Ca urmare a audierii informației prezentate de reprezentanții instituțiilor prenotate, membrii comisiei constată că actualmente cadrul normativ atât primar cât și cel secundar se implementează parțial, iar instituțiile de resort, cunoscând despre problemele existente nu s-au autosesizat și nu au întreprins măsurile necesare de redresare a situației și de protejare a pieței interne.

În timp ce autoritățile competente sau axat pe autorizarea importului din Uniunea Europeană și Ucraina a șrotului modificat genetic în calitate de furaj și au prelevat probe pentru testări de laborator la material semincer (porumb, soia), șrot de soia modificat genetic, produsele alimentare ce conțin OMG se regăsesc în rețelele de comercializare fără a fi autorizate, testate, marcate și etichetate, conform prevederilor art.24 alin.(1) lit. c) din Legii nr.755/2001 privind securitatea biologică.

Astfel, pe de o parte legea conferă consumatorului dreptul de a alege produse alimentare ce nu conțin OMG, dar de fapt consumatorul nu poate beneficia de acest drept.

Reieșind din cele audiate, membrii Comisiei agricultură și industrie alimentară consideră necesar ca Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului în comun cu Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor:

- să consolideze eforturile pentru a identifica mecanisme viabile de control;

- să prezinte în termeni proximi propuneri de modificare a cadrului legal ce ar proteja piața internă de importul produselor alimentare cu conținut de organisme modificate genetic;

- să completeze componența Comisie Naționale pentru Securitate Biologică cu reprezentanți ANSA și din cadrul Laboratorului de Biologie Moleculară al IP Laboratorul Central Fitosanitar;

- să solicite partenerilor de dezvoltare suportul pentru a crea și acredita un laborator național de referință, care ar permite identificarea calitativă și cantitativă a OMG la importul produselor alimentare și furajelor de toate tipurile și varietățile, în scopul excluderii plasării pe piață a produselor neverificate.

În acest context, Comisia cu votul unanim ai membrilor săi prezenți în ședință, a decis să solicite Guvernului să intervină prompt în soluționarea problemelor identificate.

Totodată, Comisia agricultură și industrie alimentară va continua monitorizarea implementării prevederilor Legii nr.755/2001 *privind securitatea biologică* și va acorda Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor suportul necesar pentru a eficientiza și moderniza cadrul legal contribuind astfel la protejarea pieței interne de importul produselor alimentare cu conținut de organisme modificate genetic.

Radu MUDREAC
Președintele Comisiei